

Voorpublicatie begroting- en verslaggevingsvoorschriften voor verbonden partijen

Voor verbonden partijen gelden de eigen van toepassing zijnde begroting- en verslaggevingsregels. Voor gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam en bedrijfsvoeringsorganisatie) zijn dat eveneens de regels volgens het BBV.

Samenvatting GR en BBV regels

Samenwerkingsvorm Wgr	Openbaar lichaam	Bedrijfsvoerings- organisatie	Gemeenschappelijk orgaan	Centrum- gemeente	Lichte regeling
Rechtspersoonlijkheid	✓	✓	✗	✗	✗
Eigen begroting en jaarrekening	✓	✓	✓	✗	✗
Toepassing BBV	✓	✓	✓	n.v.t.	n.v.t.

Voor privaatrechtelijke partijen gelden de verslaggevingsvoorschriften volgens het Burgerlijk Wetboek, waarbij voor vennootschappen een en ander het meest vergaand is uitgewerkt in BW2 Titel 9. Daarnaast kunnen afhankelijk van de situatie internationale verslaggevingstandaarden gelden, te weten IFRS.

Privaatrechtelijke organisaties kennen geen specifieke voorschriften voor begrotingen. Indien daarvoor regels gelden, dan zijn dat regels die in het eigen statuut (of daarvan afgeleide stukken) van de organisatie zijn vastgelegd.

BBV en gemeenschappelijke regelingen

Het BBV is ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen voor zover deze een eigen begroting en jaarrekening moeten opstellen. Dit betekent dat deze gemeenschappelijke regelingen vanaf de begroting 2018 in hun begroting en jaarstukken inzicht moeten verschaffen in de kosten van overhead.

Bijdrage gemeenten aan gemeenschappelijke regelingen

De wijze van verantwoorden van de bijdrage vanuit de gemeente aan een gemeenschappelijke regeling bij de programma's was in het BBV tot en met 2016 niet voorgeschreven. Vanaf de begroting 2017 volgt de splitsing van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling over de taakvelden van de gemeente uit de introductie van de taakvelden in de begroting en het feit dat de beleidsdoelstellingen van de verbonden partijen bij de programma's en dus taakvelden van de gemeente waaraan de verbonden partij bijdraagt moet worden opgenomen. De splitsing naar taakvelden is voor gemeenschappelijke regelingen vanaf 2018 voorgeschreven. Overigens moeten de BUIG-gelden (bijstandsverlening van Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)) en de lasten van Integratie-uitkering sociaal domein zowel in het huidige BBV als in het BBV vanaf 2017 - ook als er sprake is van een gemeenschappelijke regeling die de taken in delegatie uitvoert - op de taakvelden en het bijhorend programma van het sociale domein worden begroot en verantwoord bij zowel de gemeente als de gemeenschappelijke regeling.

Om de transparantie en vergelijkbaarheid te bevorderen is het van belang dat het uitbesteden van taken aan derden of het onderbrengen van taken bij gemeenschappelijke regelingen op een éénduidige wijze plaatsvindt. Bij de verantwoording van basten en lasten tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenten staan daarom de volgende uitgangspunten centraal:

- De gemeenschappelijke regelingen verantwoorden de direct aan taakvelden toe te rekenen kosten op de taakvelden en de overheadkosten worden op het taakveld Overhead verantwoord.
- De gemeenschappelijke regelingen splitsen de bijdragen (baten) van de deelnemers niet in de directe taakvelden enerzijds en het taakveld Overhead anderzijds.
- De gemeenschappelijke regelingen verantwoorden de bijdragen van de deelnemers onder de baten bij de taakvelden. Wanneer dit meerdere taakvelden zijn, wordt de bijdrage van de deelnemers op basis van intern vastgestelde criteria verdeeld over de taakvelden.
- Om de vergelijkbaarheid tussen de gemeenten te bevorderen worden de kosten bij de gemeenten op de taakvelden verantwoord.
- De gemeenten verantwoorden de bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling als directe kosten op de betreffende taakvelden. Wanneer dit meerdere taakvelden zijn, wordt de verdeling op basis van een specificatie van de gemeenschappelijke regeling toegepast. Deze splitsing heeft de gemeenschappelijke regeling immers beschikbaar omdat de gemeenschappelijke regeling op basis van intern vastgestelde criteria de kosten zelf verdeeld over de bij de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde taakvelden. De bijdrage dient gedeeltelijk ook ter dekking van de overheadkosten die binnen de gemeenschappelijke regeling worden gemaakt. Achtergrond van dit uitgangspunt is dat:
  - Wanneer wordt uitbesteed bij een ander type verbonden partij (BV of stichting), dan wordt de splitsing tussen directe taken en overhead ook niet gemaakt;
  - In het geval van uitbesteding heeft de gemeente zelf ook feitelijk minder overhead. De lasten van uitbesteding leiden tot hogere lasten op het betreffende taakveld en lagere lasten op overhead;
  - Inzicht in overhead wordt door de gemeenschappelijke regeling gegeven; gemeenten kunnen daar via hun vertegenwoordiger binnen de gemeenschappelijke regeling op sturen.

Dit leidt tot de volgende **stellige uitspaken**:

Stellige uitspraak 1

Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen moeten als directe lasten op de taakvelden worden geboekt. De bijdragen worden aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen niet gesplitst naar directe taakvelden enerzijds en overhead anderzijds. Aan de lastenkant bij de gemeenschappelijke regelingen vindt de uitsplitsing tussen de directe taakvelden enerzijds en overhead anderzijds wel plaats.

Stellige uitspraak 2

Wanneer de gemeenschappelijke regeling overheadtaken van de gemeente uitvoert, dan wordt de bijdrage voor deze gemeentelijke overheadtaken aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen wel op het taakveld overhead begroot en verantwoord.

Bovenstaande uitgangspunten voor het verantwoorden van baten en lasten tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenten is in de volgende vijf voorbeelden uitgewerkt.

Voorbeeld 1 (taken in mandaat):

- gemeenschappelijke regeling Buitendienst (groen, begraafplaatsen, sportvelden) die werkt in mandaat.
  - gemeenschappelijke regeling heeft overhead;
  - gemeenschappelijke regeling heeft medewerkers (en eventueel tractiemiddelen) die direct voor de taakvelden Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Begraafplaatsen en crematoria en Sportaccommodaties werken, maar de directe kosten van deze taakvelden, zoals inkopen staan niet in de begroting/jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling. Die worden rechtstreeks bij de gemeente in rekening gebracht door de leveranciers.

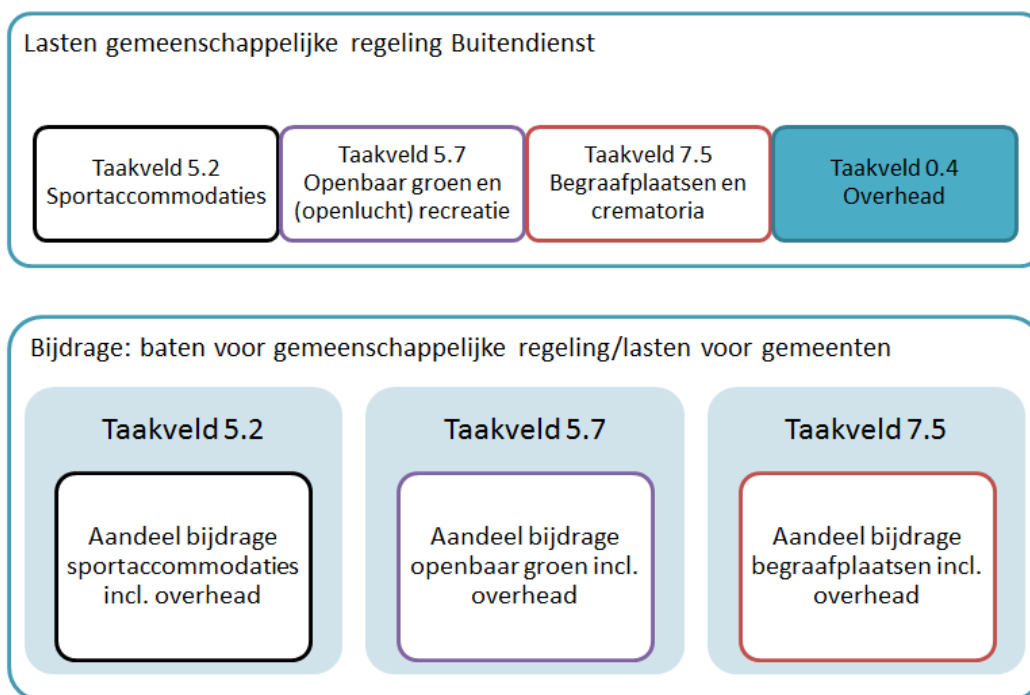
In de begroting en de jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling wordt het volgende opgenomen:

- onder de lasten op de diverse taakvelden inzake Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Begraafplaatsen en crematoria en Sportaccommodaties de directe kosten, zijnde vooral de directe loonkosten (en eventueel kosten van tractiemiddelen);
- onder de lasten op het taakveld Overhead de overheadkosten;
- onder de baten op de diverse taakvelden Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Begraafplaatsen en crematoria en Sportaccommodaties de bijdragen van de deelnemers op basis van de laatst gemaakte afspraken. De bijdragen van de deelnemers zijn niet gesplitst in diverse taakvelden Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Begraafplaatsen en crematoria en Sportaccommodaties enerzijds en taakveld Overhead anderzijds. De bijdrage is uiteraard wel gesplitst in de diverse taakvelden Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Begraafplaatsen en crematoria en Sportaccommodaties. Deze splitsing heeft de gemeenschappelijke regeling immers beschikbaar omdat de gemeenschappelijke regeling op basis van intern vastgestelde criteria de kosten zelf verdeeld over de van toepassing zijnde taakvelden.

In de begroting en jaarstukken van de gemeente wordt het volgende opgenomen:

- onder de lasten op de diverse taakvelden inzake Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Begraafplaatsen en crematoria en Sportaccommodaties de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling op basis van de afspraken met de gemeenschappelijke regeling. De bijdragen die op de taakvelden worden verantwoord, zijn inclusief de overhead. Er wordt geen onderscheid gemaakt in bijdrage voor directe taakvelden enerzijds en een bijdrage op het taakveld Overhead anderzijds. De splitsing per taakveld heeft de gemeenschappelijke regeling immers beschikbaar omdat de gemeenschappelijke regeling op basis van intern vastgestelde criteria de kosten zelf verdeeld over de van toepassing zijnde taakvelden.
- de directe kosten van de leveranciers en eventuele directe loonkosten van de gemeente zelf op de taakvelden Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Begraafplaatsen en crematoria en Sportaccommodaties.

Schematisch ziet voorbeeld 1 er als volgt uit:

Voorbeeld 2 (taken in delegatie):

- Gemeenschappelijke regeling Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) voert de Wmo in delegatie uit.
  - gemeenschappelijke regeling heeft overhead;
  - gemeenschappelijke regeling heeft medewerkers die direct voor de Wmo werken. Namens de gemeenschappelijke regeling wordt ook beschikt en worden de voorzieningen aan de burgers verstrekt. Het taakveld Maatwerkvoorzieningen c.a. staat in de begroting / jaarstukken en de gemeenschappelijke regeling;
  - de gemeente ontvangt de gelden voor de Wmo. Deze gelden maken deel uit van de Integratie-uitkering sociaal domein.

In de begroting en de jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling wordt het volgende opgenomen:

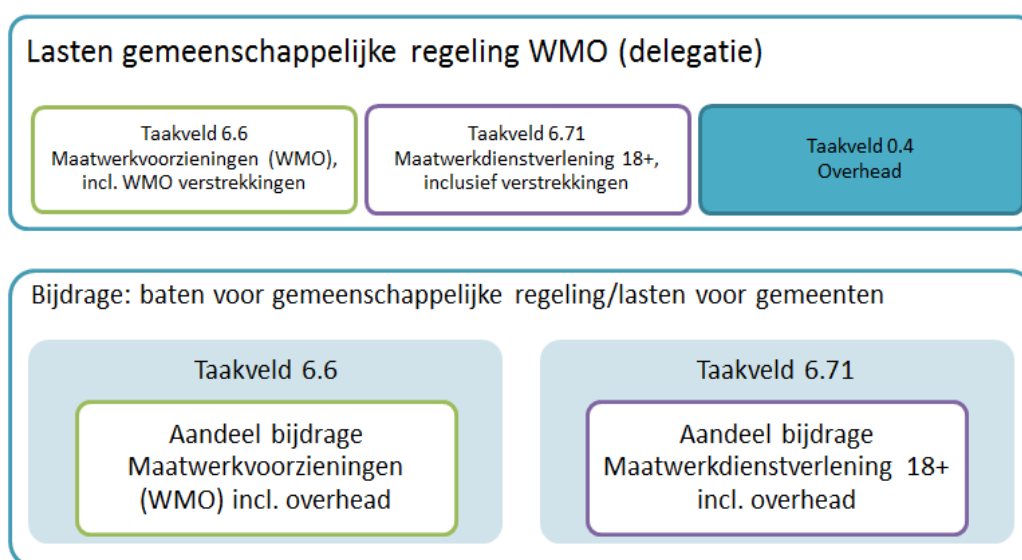
- onder de lasten op het taakveld Overhead de overheadkosten;
- onder de lasten op het taakveld Maatwerkvoorzieningen c.a. (Wmo) de directe kosten, waaronder de directe loonkosten en de verstrekkingen.
- onder de baten op het taakveld Maatwerkvoorzieningen c.a. de bijdragen van de deelnemers op basis van de laatst gemaakte afspraken. De bijdragen van de gemeenten zijn niet gesplitst in het taakveld Maatwerkvoorzieningen c.a. enerzijds en taakveld Overhead anderzijds. De bijdrage is uiteraard wel gesplitst in de diverse taakvelden die de Wmo betreffen. Deze splitsing heeft de gemeenschappelijke regeling immers

beschikbaar omdat de gemeenschappelijke regeling op basis van intern vastgestelde criteria de kosten zelf verdeelt over de van toepassing zijnde taakvelden.

In de begroting en jaarstukken van de gemeente wordt het volgende opgenomen:

- onder de baten op het taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds de integratie uitkering sociaal domein;
- onder de lasten op het taakveld Maatwerkvoorzieningen c.a. de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling. De splitsing per taakveld heeft de gemeenschappelijke regeling immers beschikbaar omdat de gemeenschappelijke regeling op basis van intern vastgestelde criteria de kosten zelf verdeelt over de van toepassing zijnde taakvelden.

Schematisch ziet voorbeeld 2 er als volgt uit:

Voorbeeld 3 (Shared Service Center):

- Gemeenschappelijke regeling Shared Service Center (SCC)
  - gemeenschappelijke regeling heeft overhead;
  - gemeenschappelijke regeling heeft medewerkers in dienst die alléén overheadtaken voor de deelnemers uitvoeren (o.a. financiële administratie, P&C, treasury en ICT).

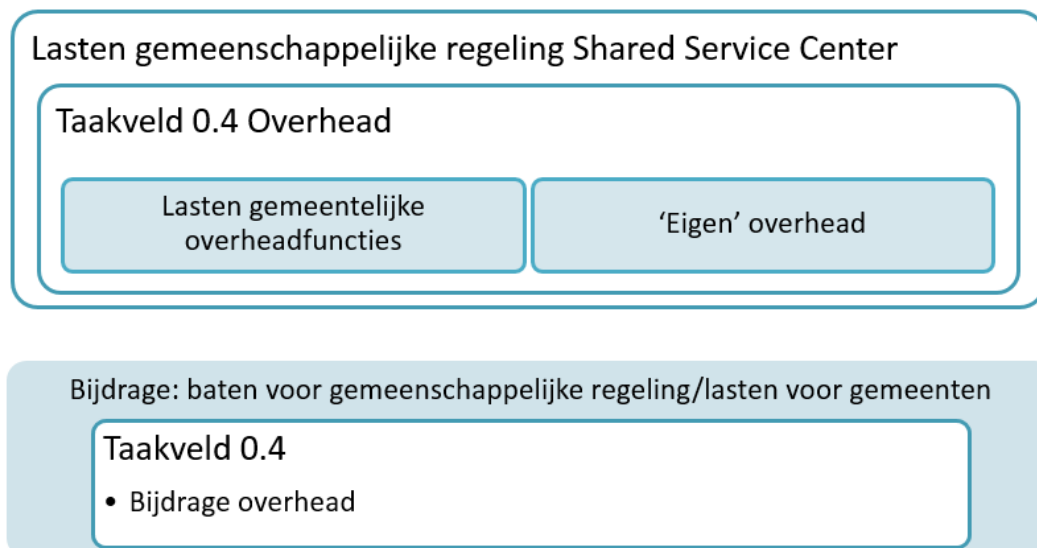
In de begroting en jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling wordt het volgende opgenomen:

- onder de lasten op het taakveld Overhead de overheadkosten die worden gemaakt voor de deelnemende gemeenten, waaronder de loonkosten van de ondersteunende functies die de gemeenschappelijke regeling voor de deelnemers vervult;
- onder de lasten op het taakveld Overhead de 'eigen' overheadkosten;
- onder de baten op het taakveld Overhead de bijdragen van de gemeenten op basis van de laatst gemaakte afspraken.

In de begroting en jaarstukken van de gemeente wordt het volgende opgenomen:

- onder de lasten op het taakveld Overhead de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling op basis van de afspraken met de gemeenschappelijke regeling. Dit betreft dus zowel het deel van de bijdrage voor de overheadfuncties bij de gemeenschappelijke regeling ten behoeve van de gemeenten als de bijdrage voor de 'eigen' overhead van de gemeenschappelijke regeling.

Schematisch ziet voorbeeld 3 er als volgt uit:

Voorbeeld 4 (Shared Service Center en andere taken (in mandaat)):

- Gemeenschappelijke regeling Belastingen en SCC
  - gemeenschappelijke regeling heeft ('eigen') overhead;
  - gemeenschappelijke regeling heeft medewerkers die direct voor de belastingheffing en –inning werken;
  - gemeenschappelijke regeling heeft medewerkers die overheadtaken voor de deelnemers uitvoeren (o.a. financiële administratie, P&C, treasury en ICT);
  - de belastingopbrengsten van de deelnemers staan niet in de begroting / jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling.

In de begroting en jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling wordt het volgende opgenomen:

- onder de lasten op de diverse taakvelden Belastingen en heffingen de directe kosten, waaronder de directe loonkosten;
- onder de lasten op het taakveld Overhead de 'eigen' overheadkosten;
- onder de lasten op het taakveld Overhead de overheadkosten die worden gemaakt voor de gemeenten, waaronder de loonkosten van de ondersteunende functies die de gemeenschappelijke regeling voor de deelnemers vervult;
- onder de baten op de diverse taakvelden Belastingen en heffingen de bijdragen van de gemeenten op basis van de laatst gemaakte afspraken. De bijdragen van de deelnemers zijn gesplitst in diverse taakvelden Belastingen en heffingen enerzijds en het taakveld Overhead anderzijds. Deze splitsing heeft de gemeenschappelijke regeling immers beschikbaar omdat de gemeenschappelijke regeling op basis van intern vastgestelde

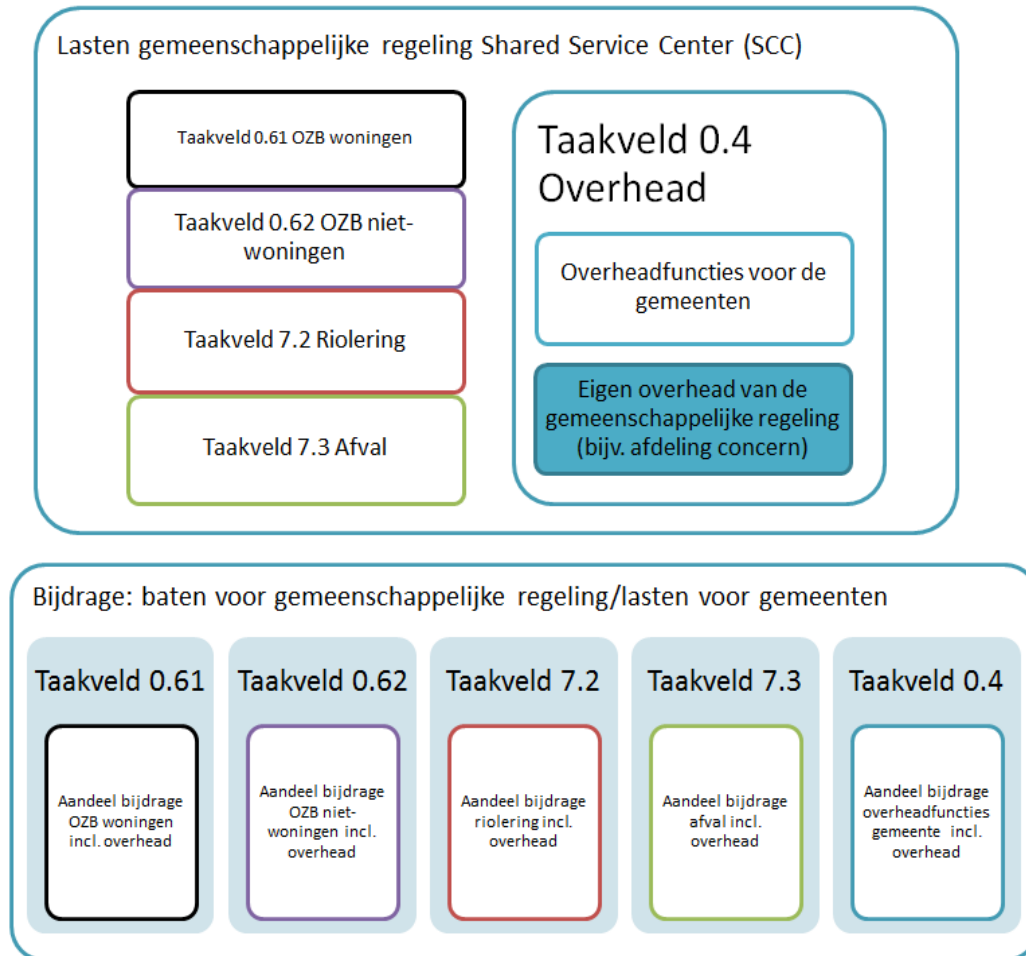
criteria de kosten zelf verdeelt over deze meerdere taakvelden. Binnen het taakveld Overhead kan de gemeenschappelijke regeling ervoor kiezen om het onderscheid tussen de eigen overhead en de directe kosten voor de overheadtaken ten behoeve van gemeenten administratief te scheiden. Overweging hiertoe is dan om het inzicht in de eigen concernkosten te behouden, mede voor de interne sturing en bewaking. Wanneer deze scheiding wordt aangebracht, dan wordt (het deel van) de bijdrage voor de gemeentelijke overheadtaken op het taakveld Overhead geboekt en (het deel van) de bijdrage voor de diverse taakvelden Belastingen en Heffingen op de betreffende taakvelden. De bijdrage voor de eigen overhead wordt naar rato verdeeld over de diverse taakvelden Belastingen en heffingen enerzijds en het taakveld Overhead anderzijds.

In de begroting en jaarstukken van de gemeente wordt het volgende opgenomen:

- onder de baten de belastingopbrengsten op de diverse taakvelden van Belastingen en heffingen;
- onder de lasten op de diverse taakvelden Belastingen en heffingen én het taakveld Overhead de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling op basis van de afspraken met de gemeenschappelijke regeling. De splitsing per taakveld Belastingen en heffingen heeft de gemeenschappelijke regeling immers beschikbaar omdat de gemeenschappelijke regeling op basis van intern vastgestelde criteria de kosten zelf verdeelt over de van toepassing zijnde taakvelden. De verdeling van de overhead over de bijdragen aan de diverse taakvelden is afhankelijk van de vraag of de gemeenschappelijke regeling onderscheid heeft gemaakt in 'eigen' overhead en kosten voor gemeentelijke overheadtaken. Wanneer geen onderscheid is gemaakt, staan alle overheadkosten verzameld op het taakveld Overhead. Omdat hier ook de kosten voor de gemeentelijke overheadtaken bij zitten, wordt deze overhead niet opgenomen in de bijdragen voor de directe taakvelden, maar wordt de totale overhead opgenomen in de gemeentelijke bijdrage voor het taakveld Overhead.

Indien wel een splitsing is gemaakt, dan wordt de eigen overhead naar rato opgenomen in de bijdragen voor diverse taakvelden Belastingen en heffingen én het taakveld Overhead. De bijdrage voor het deel van de gemeentelijke overheadtaken boekt de gemeente als last op het taakveld Overhead.

Schematisch ziet voorbeeld 4 er als volgt uit, in het geval dat is gekozen voor een splitsing tussen eigen overhead en gemeentelijke overhead:

Schematisch ziet voorbeeld 4 er als volgt uit, in het geval dat is gekozen om geen splitsing aan te brengen tussen eigen overhead en gemeentelijke overhead:

